

دوشنبه ۴ شهریور ۱۳۹۸ | ۲۴ ذی‌الحجه ۱۴۴۰ |

زنان

سرویس اجتماعی ۸۸۴۹۸۴۰۰

گزارش یک

زهرآچندری

نیمی از زنان کارگر بیمه ندارند

در حوزه قوانین کار و مسائل پیرامون آن هیچ‌گونه تبعیضی مابین زنان و مردان وجود ندارد اما کارگاه‌های زیرزمینی زیر بار بیمه زنان کارگر نمی‌روند

دستانش را که در دست بگیري هیچ شباهتی به دستان یک زن ندارد؛ کارهای سخت و گاهی مر دانه دستان این زنان کارگر را شبیه مردان کرده است. آنها ناگزیر در سر کار بیایند تا بتوانند چرخ‌های زندگی‌شان را بچرخانند. زنان کارگر بعضی‌ها یشان تنها نان آور خانه‌اند و نام زن سرپرست خانوار را می‌پذیرند اما

زن وقتی مادر و همسر می‌شود، دنیایی از تعهد را به عهده می‌گیرد و نمی‌تواند نسبت به شرایط خانواده‌اش بی‌تفاوت باشد. این تعهد در زن ایرانی به مراتب بیشتر و قوی‌تر است تا بدانجا که تاریخ روایتگر فداکاری و جانفشانی زنان و مادران این مرز و بوم است. حالا هم شرایط اقتصادی جامعه و شکاف طبقاتی به گونه‌ای پیش‌رفته که موجب شده بسیاری از خانواده‌ها به راحتی نتوانند از عهده تأمین دخل و خرج زندگی‌شان بیایند. در این میان کم‌نیستند زنانی که نه از روی میل و رغبت برای مشارکت یا پرستشز اجتماعی بلکه تنها به دلیل اجبارهای اقتصادی می‌گیرند تن می‌دهند. خیلی وقت‌ها کارگاه‌های زیرزمینی؛ محیط‌های کاری غیراستانداردی که تحت نظارت وزارت کار هم نیستند از نیاز زنان و مردان کارگر سوءاستفاده می‌کنند و با حداقل دستمزد بدون اینکه حتی آنها را بیمه کنند،آنها را به کار می‌گیرند. در این میان اغلب اوقات زنان بیشتر مورد ظلم واقع می‌شوند و با کمترین حقوق سخت‌ترین و مردانه‌ترین کارها را انجام می‌دهند بی آنکه بیمه و مزایایی داشته باشند.

■ **حمایت نسبی قانون کار از زنان کارگر**

ماجرای ریزش معدن یورت گلستان و کشته شدن ۳۵ کارگر معدنکاری که خیلی‌هاشان ثبت نشده بودند بخشی از واقعیت کارگاه‌های زیرزمینی و کارگرانی را که از حداقل مزایا هم برخوردار نیستند، آشکار کرد. اما این حادثه پایان ماجرای حمایت نسبی قانون کار از زنان کارگر

کارگاه‌های زیرزمینی و کارگران ثبت نشده‌نبود. بر اساس برآوردهایی که در این‌حوزه صورت گرفته است، بیش از ۳میلیون کارگر مشغول فعالیت و کار هستند اما تحت هیچ شرایطی اطلاعات آنان در جایی ثبت نشده و همچنین فاقد بیمه نیز هستند. در این میان وضعیت زنان کارگر نسبت به مردان به مراتب بدتر است و بیش از نیمی از زنان کارگر بیمه ندارند. این در حالی است که ماده ۳۸ قانون کار، اظهار می‌کند برای انجام کار مساوی و در شرایط مساوی در یک کارگاه باید مزد زن و مرد به طور مساوی پرداخت شود و تبعیض در تعیین میزان مزد بر اساس سن، جنس، نژاد، قومیت و اعتقادات سیاسی و مذهبی ممنوع است.

هر چند ویژگی‌های خاص زنان و تفاوت‌هایی که میان زن و مرد وجود دارد ایجاب می‌کند شرایط اشتغال برای زنان نسبت به مردان متفاوت باشد و این به عنوان امری بدیهی محسوب می‌شود. قانونگذار هم به این حد از تفاوت پسندده نکرده و با تعاریف برخی قوانین و مقررات، وضعیت حاکم بر اشتغال زنان را دارای چارچوب کرده است.

به طور مثال طبق قانون کار، انجام دادن کارهای خطرناک، سخت و زیان‌آور و نیز حمل بار بیش از حد مجاز با دست و بدون استفاده از وسایل مکانیکی، برای کارگران زن ممنوع است و حداکثر میزان حمل بار برای زنان ۲۰ کیلو است و حمل و جابه‌جایی بار برای زنان در طول بارداری و همچنین ۱۰ هفته

برخی‌ها یشان هم در کنار مادری، همسر هستند؛ همسر مردانی که به تنها‌یی توان کشیدن بار زندگی را ندارند و درمأنده شدن از جور کردن دخل و خرج زندگی آنان را واداشته تا روی کارگری زانشان حساب باز کنند. با این همه اما کارگرانی که در شرایط سخت کار می‌کنند اغلب از حداقل مزایای کاری هم

پس از زایمان ممنوع است. همه اینها اما برای کارگاه‌هایی است که زیر بار قانون کار رفته‌اند و کارگاه‌های زیرزمینی که تعدادشان هم کم نیست از هیچ قانون و قاعده‌ای پیروی نمی‌کنند و حتی با شانه خالی کردن از بیمه کارگران موجب می‌شوند تا آنها برای تشکیل که در پی حمایت از زنان کارگر و احقاق حق آنان است، همچنین هیئت مدیره‌های مختلف اتحادیه‌های کارگری موجود در کشور در این زمینه حضور دارند. موضوع اصلی تأثیرگذاری این تشکیلات برای حل مشکلات جامعه کارگری کشور است.

■ **عامل سوءاستفاده کارفرمایان**

علی‌خدايي، عضو کارگری شورای عالی کار در خصوص قوانینی که در رابطه با بیمه کارگران زن و تبعیض‌هایی که در این خصوص وجود دارد، تأکید می‌کند: «در حوزه قوانین کار و مسائل پیرامون آن هیچ‌گونه تبعیضی مابین زنان و مردان وجود ندارد و کارفرما نیز مکلف است تمامی کارگران اعم از زن و مرد را بیمه کند، همچنین در برخی قوانینی که در این خصوص وضع شده نیز حمایت‌هایی برای بانوان کارگر در نظر گرفته شده است.»

وی فقدان امنیت شغلی برای کارگران و همچنین وضعیت نامتوازن اقتصادی را عامل سوءاستفاده کارفرمایان می‌داند و می‌افزاید: «این نکته شایان ذکر است که این نوع سوءاستفاده‌ها فقط در حوزه زنان کارگر وجود ندارد و به صورت کلی تهدیدی برای جامعه کارگری محسوب می‌شود، اما چون قشر بانوان نسبت به مردان در فضای کاری آسیب‌پذیرتر هستند، این خطرات بیشتر آنان را تهدید می‌کند که خود زنگ خطری بزرگ

عفت ندای فطرت است

طی ۳۰ سال گذشته افرادی را در حوزه مد و لباس به کار گرفته‌ایم که به اندازه کافی باهوش و عالم نبوده‌اند

حوزه مد و لباس کار گروهی نداشته‌ایم.»

معاون فرهنگی بسیج جامعه‌زنان با بیان اینکه فضای کنونی جامعه‌ما پر از بی‌انضباطی اجتماعی است، تصریح می‌کند: «این بی‌انضباطی هم در گفتار مردم و هم در رفتار و سبک پوشش و سبک زندگی آنها به چشم می‌خورد. ما به غیر از اینکه بخواهیم کلمه بی‌حجابی یا بدحجابی را به کار ببریم باید بگوییم دچار نوعی بی‌انضباطی در پوشش شده‌ایم و این بی‌انضباطی در تمام محیط‌های عمومی و حتی در حوزه طراحی مد و لباس خاطر نشان می‌کند: «برای آنکه وی معتقد است: «ما در پوشش بسیاری از زنان و دختران و حتی مردانمان در سطح شهری شیک پوشی نمی‌بینیم و هیچ‌گونه تناسبی به لحاظ زیبایی، طرح و رنگ در لباس و

۹

روزنامه جوان | شماره ۵۷۳۳ |

جوان

ادبیات

مریم زاهدی

مقاله مجله هافینگتون پست

درباره ارتقای جایگاه زن با اسلام

پیامبر اسلام(ص) نخستین حامی زنان در تاریخ

اگرچه ما در بیان ظرفیت‌های دین اسلام و حمایت این دین مبین از «زنان» به عنوان اصلی‌ترین محور خانواده غفلت ورزیده‌ایم اما گاهی وقت‌ها حتی می‌توان در بین مقالات منتشرشده در برخی نشریات غربی رد پای نقش و بهای اسلام به «زنان» را پیدا کرد. مجله هافینگتون پست هم در مقاله‌ای از میان همه بنیانگذاران ادیان بزرگ -بودیسم، مسیحیت، کنفوسیوس، اسلام و یهودیت - حضرت محمد(ص) را نخستین حامی زنان در تاریخ معرفی کرده است.البته این جمله از واژه فمینیست استفاده کرده است که این واژه در این مقاله برای کسی است که حقوق زنان را به رسمیت شناخته و در دنیای جاهلیت به آنها بها داده است.

در این مقاله با اشاره به رهبران ادیان بزرگ تصریح شده است: در میان بنیانگذاران ادیان بزرگ، کنفوسیوس به سختی از زنان نام برد. در روایات انجیل، عیسی صریحاً در مورد وضعیت زنان اظهار نظر نکرد، اگرچه با زنان مشهور و با زنان غیریهودی ارتباط داشت. موسی کاملاً مردسالار بود و در تورات واقعاً هیچ چیزی وجود ندارد که دلالت بر نگرانی خاصی درباره حقوق زنان داشته باشد اما محمد(ص) اساساً متفاوت بود. او به صراحت برابری بنیادین زنان و مردان را به عنوان یک اصل اساسی معنویت واقعی شناخت و اقدامات اساسی بسیاری برای بهبود عمیق جایگاه و نقش زنان در عربستان در طول زندگی خود انجام داد.

در ادامه این مقاله با عنایت به شرایط اجتماعی پیامبر اسلام تأکید شده است: در حالی که سایر رهبران مذهبی در مورد ظلم و ستم زنان به طرز عجیبی سکوت می‌کردند، محمد(ص) به طرز چشمگیری حقوق زنان را به عنوان یک موضوع اعتقاد مذهبی و سیاست دولت مطرح کرد. در طول قرن هفتم عربستان، دختر کشی امری عادی بود. محمد آن را لغو کرد. محمد(ص) می‌گوید: تولد دختر «حمت» است.

زنان در عربستان در آن زمان اساساً به عنوان دارایی تلقی می‌شدند و از حقوق شهروندی برخوردار نبودند. محمد(ص) حق مالکیت آنها را به آنها داد و به این‌حق ازدواج بسیار مهم و ارثی تعدید شد.

قبل از محمد(ص)، مهر به‌ای که مردی برای عروسی پرداخت کرده بود، به عنوان بخشی از قرارداد بین او و مرد، به پدر زن متعلق بود اما تأکید کرد: زنان باید به عقد رضایت دهند و مهر به باید به عروس داده شود، نه پدر او. علاوه بر این، او می‌توانست حتی پس از ازدواج مهر به‌اش را بگیرد. همسر مجبور نبود از چیزی به برای هزینه‌های خانواده استفاده کند. این مسئولیت مرد بود.

این مقاله با اشاره به تعیین حقوق وراثت بعد از اسلام تأکید می‌کند: پس از اسلام، زنان برای اولین بار در عربستان وارث دارایی و دارایی‌های خانوادگی شدند و در آن زمان، این انقلاب تلقی می‌شد.

در ادامه مقاله به رفتار پیامبر با همسرانشان اشاره می‌شود و اینکه ایشان در انجام امور منزل کمک می‌کردند و به خانواده توجه داشتند. ازدواج پیامبر با حضرت خدیجه و عشق ایشان به یکدیگر نیز در مقاله مجله هافینگتون پست مورد توجه قرار گرفته است.

ازدواج‌هایی که حضرت محمد(ص) بعد از حلت حضرت خدیجه داشتند نیز موضوع دیگر مورد توجه در این مقاله است که اینگونه به آن پرداخته شده است: تقریباً همه همسران پیامبر به جز عایشه بیوه، زنان مطلقه یا اسیر بودند.

در این مقاله به احادیثی از پیامبر درباره سفارشات ایشان به مردان درباره زن اشاره شده و آمده است: محمد(ص) در خطبه خداحافظی خود که اندکی قبل از درگذشت او ایراد شد، به مردان گفت: شما بر زناتان حقی دارید و آنها بر شما حقی دارند. زنان «شرکا و باران شما» هستند. همچنین می‌گوید: بهترین مردان کسانی هستند که برای زنان خود بهترین شوهر باشند. نگاره‌نویسندۀ این مقاله اصلاحات حضرت محمد(ص) آنقدر رادیکال بود که وضعیت زنان در عربستان و صدر اسلام بالاتر از سایر جوامع جهان در آن زمان بود. زنان در قرن هفتم عربستان حقوقی داشتند که بیش از هزار سال بعد در غرب برای زنان به وجود آمد.

دورنما

کاپیتان زن

مدال افتخار شهرداری پاریس رارد کرد

پیا کلمپ، یکی از کاپیتان‌های آلمانی کشتی واج ۳، یکی از نادر کشتی‌های نازیی پناهجویان در دریای مدیترانه، مدال افتخار شهرداری پاریس را رد کرد. شهرداری پاریس ماه ژوئیه گذشته دو کاپیتان زن کشتی واج ۳، کارولا راکته و پیا کلمپ را به دلیل تلاش‌های فراوان برای نجات پناهجویان سر درگم در آب‌های مدیترانه شایسته دریافت مدال افتخار پایتخت فرانسه دانسته بود.

پیا کلمپ در پاسخ به شهردار پاریس نوشت: «شما برای اینکه من در دریای مدیترانه به پناهجویان کمک کرد‌ام، اینجانب را شایسته دریافت مدال افتخار دانسته‌اید در حالی که هم‌زمان پلیس فرانسه در خیابان‌های شهر پاریس و دیگر شهرها خواب و خوراک را از پناهجویان روده است و کبسه خواب و پتوها را نیز از آنها می‌گیرد. هم‌زمان پلیس در همکاری با شما فعالان حقوق پناهجویان در شهر پاریس را شدیداً سرکوب می‌کند. شما می‌خواهید مدالی به من بدهید که خودتان در شهری که شهردارش هستید کاملاً برخلاف آن حرکت می‌کنید و شدیدترین سرکوب‌ها علیه پناهجویان روا می‌دارید. پس تعجب نکنید اگر مدال افتخار شهرتان را قبول نکنم».

بیش از چهار سال است که صدها پناهجو شب و روزشان را در خیابان‌های پاریس سپری می‌کنند و انتقادات بسیاری به واسطه مواضع شهرداری پاریس متوجه این نهاد است. برخی منتقدان می‌گویند نهاد تحت امر آن هیدالگو تنها با پلیس در سرکوب پناهجویان همکاری کرده است. پیا کلمپ در ادامه نامه خود این بار خطاب به «پاریس» می‌نویسد: «پاریس من یک انسان بشردوست نیست‌م، اینجا برای کمک نایمده‌ام، حسن همدردی من را به اینجا کشانده است. من به مدال تو نیازی ندارم. نیازی ندارم قهرمان خطاب شوم. نیازی نداریم تا کسی را «قهرمان» و دیگری را «غیرقانونی» بخوانیم. برای نبود تفاوتی باشد و قرار بود نوع بشر با یکدیگر برابر باشند».

به گفته پیا کلمپ جهان امروز به آزادی حقوق برابر نیاز دارد. وی می‌گوید: «زمان آن رسیده است تا دست‌از تزویر و ریا ب‌برداریم و برای عدالت اجتماعی تلاش کنیم. زمان آن رسیده است که تمام مدال‌ها در جهت احقاقی یک انقلاب به کار گرفته شوند. زمان آن رسیده است که حق هویت و مسکن به تمام شهروندان این کره خاکی اهدا شود. زمان آزادی انتخاب محل زندگی برای همه رسیده است».

تکریم فرهنگ ملی در آنها وجود ندارد این در حالی است که مقام معظم رهبری اخیراً فرموده‌اند حجاب پیش از آنکه اسلامی باشد میراث ملی است و زنان ایرانی نماد پوشش و رفتار عفیف بودند و ایشان در جمعی که خدمتشان رفته بودند تأکید جدی بر این وجه حجاب داشته‌اند.

■ **بازگشت غرب به فطرت عفت**

حکیمیان با اشاره به خیزش‌های جامعه غرب و امریکا در مقابله با پروژه‌های صهیونیستی می‌افزاید: «تا ۸۰ سال قبل که اینقدر عمیق و عجیب مردم کشور امریکا قربانی پروژه‌های صهیونیسم نشده بودند، خوردن مشروب در این کشور ممنوع بود و زندانی داشت. جرم اختلالات جنسی و اخلاقی در حد اعدام بود اما شبکه‌های صهیونیستی این ساختار را در جامعه امریکا شکستند.

در حال حاضر هم برای قانون نیم‌پندی که در امریکا وجود دارد پلیس امنیت اخلاقی در این کشور با تخطی از قوانین برخورد می‌کند. البته در ۲۵ سال اخیر و بالاخص ۱۰ سال اخیر دهها جنش در امریکا برای بازگشت به خوشترن راه افتاده که یکی از جدی‌ترین این جنبش‌ها، جنبش دختران خویشتندار است؛ دخترانی که حفظ عفت دخترانه شعارشان است.» به گفته وی دهها جنبش دیگر نیز در این بساره به راه افتاده و کتاب‌های متعددی نوشته شده است تا بازگشت به فطرت را در دنیای غرب شاهد باشیم. حکیمیان تأکید می‌کند: «هر ملتی برای خودش هویتی دارد و وقتی می‌بینند که دار و ندار هویت اجتماعی‌شان را دیگران برایشان تعیین می‌کنند به آنها بر می‌خورد. بر همین اساس هم سختگیری‌های خاصی در این جامعه برای رفتارهای اجتماعی افراد وجود دارد. به طور مثال پیژامه پوشیدن در خیابان ممنوع است و جریمه دارد.»

وی تصریح می‌کند: «حالا که غرب بعد از ۸۰ – ۷۰ سال متوجه شده راه را اشتباه رفته بر ماست که با استفاده از هوش ایرانی و غیرت دینی‌مان این مسیر را بشناسیم و از آن بازگردیم». بنه با تأکید وی، عفت ندای فطرت است و ربطی به مرزهای جغرافیایی و دینی ندارد.